DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS.

DE

PLEURITIDE.

quam

Sub auſpiciis Summi Numinis,

Ex Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

D. FREDERICI DEKKERS,

Med. Doct. & in Illuſtri Academia Lugd. - Batav.
Praxeos Medicæ & Collegii Practici Pro-
feſſoris Ordinarii,

nec non

Ampliſſimi Senatûs Academici Conſenſu, & Celeberrimæ Facultatis MEDICÆ *Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summiſque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis
ritè ac legitimè conſequendis,

Publicæ Eruditorum diſquiſitioni ſubjicit

CHRISTIANUS AB OUTSHOOREN, Lugd. Bat.

Ad diem 19. Octobr. loco horiſque ſolitis.

LUGDUNI BATAVORUM.
Apud ABRAHAMUM ELZEVIER, Academiæ
Typographum. MDCC.

DEO

TER OPT: MAX:

AMICIS

&

FAUTORIBUS.

Haſce Theſes Inaugurales
offert & dicat.

CHRISTIANUS AB OUTSHOOREN,

Auctor.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
PLEURITIDE.

I.

Sanguinem humani Corporis. Promum condum humorem è diverſis & innumeris particulis conflatum eſſe, neminem nunc temporis inficias ire puto, ipſe imo Hippocrates jam olim exclamavit, in illo reperiri Amarum, Dulce, Acidum, ſalſum & Inſipidum, ut & particulas adeſſe ſexcentas & plures, & qui vel à limine ſaltem Chymiam ſalutaverit, libenter admittit, poſt ſcilicet debitam Digeſtionem, Fermentationem, Deſtillationem, &c. Phlegma, Salem, Spiritum Volatilem, Oleum admodum fœtidum, & Terram ex eo elici poſſe obſervabit & fatebitur. unde & illum aptum

natum eſſe mutationibus innumeris, unusquisque concedet, qui ejus naturam perſpectam habebit, ut & qui fluidorum mutabilem inconſtantiam per motum & miscelam exactius proſecutus fuerit. hic non mirum per eadem morimur, quibus mediis vitam obtinemus & ducimus, quod ſanguinem Conſideremus tanquam præcipuum authorem, non ſolummodo hujus à me proponendi morbi, ſed etiam plurimæ aliorum morborum catervæ, præſertim autem hunc potius quam alium humorem eſſe incuſandum, tam in hac parte quam in alia judicamus; quoniam hic per excellentiam ſanguis æque in parte ſeroſa, quam in parte rubicunda peccare videtur, tam in ſua extravaſatione, quam in Symptomatibus, accedentibus illius morbi ordinariis & extraordinariis, ulterius magis adhuc inducor, quoniam præcipuam ſignificationis partem hiſce in vicinia proxima poſitis locis deberi, cum antiquis & modernis ſtatuere videntur, unde non minimam labem Contrahere neceſſum habet, ipſe ſanguis in ſuis partibus & propriis quaſi locis, mediante motu anhelante, mediante Cordis tremula palpitatione, Mediante Febri, Mediante Inflammatione Dolorifica concipere debet, ubi Pleuritis per excellentiam afficere machinam noſtram ſolet, ut in ſequentibus obſervabimus, à me in hoc morbo more Academico enucleandis.

I I.

Sed cum non tam de nominibus, quam de rebus agere propoſui, idcirco hæc omittam, quæ ipſam reſpiciunt Etymologiam, ſed morbum ipſum pro viribus meis explicare incipiam. magna enim in veritatis indagine obſtacula ſunt præjudicia, non ſolum quæ de rebus, ſed etiam quæ de nominibus habemus, dum ſcilicet putamus vocis Etymologia cognita, etiam rei naturam perſpectam eſſe, quaſi in ea tota rei latitaret eſſentia, quod ſane abunde quotidiana experientia refutat; omiſſa itaque (ne in eundem impin-

impingamus ſcopulum) grammaticornm lite, ut pote parum aut nihil ad rem faciente, cum ut nummi ſic verba valeant uſu, recte ad Pleuritidem progredimur, eam definientes, quod ſit *Inflammatio Membranæ Pleuræ, Musculorumque ut plurimum intercoſtalium, conjuncta cum Dolore punctorio, vel lancinante vel pungente partis inflammatæ; Difficili Reſpiratione, Tuſſi Continua, ſputo ut plurimum ſanguineo, Pulſu duro, Febri continua acuta, cum omnibus ejus aſſeclis.*

III.

Dicimus eam eſſe Inflammationem, per quam nihil aliud intelligimus, quam ſanguinis vel aliorum humorum quandam ſtagnationem vel realem præter naturam extravaſationem & preſſionem violentam ob vaſa rupta, cujus pediſſequæ plerumque ſunt, Calor, Rubor, Durities, Pulſatio, Tumor, Dolor, &c. hæc omnia lubentes quidem Confitemur, hac in Inflammatione ad ſenſum externum exactisſime non apparere, attamen de eorundem fere omnium præſentia nos hæc attenta perpendentes mente, certiores facit: quum enim partes affectæ magis internæ ſunt, ad quas ſenſuum ope pertingere nequimus, ob interjectas partes ſolidiores duraſque; Rubor hinc & Tumor Conſpectui noſtro ſeſe nequaquam offerunt; uti nec plane percipiuntur Pulſatio & Durities manibus noſtris; ita ut rationi quam maxime conſentaneum ſit, hac in Inflammatione omnia neceſſaria adeſſe indicia, quæ poſtulata etiam apertione Cadaverum Pleuritide extinctorum, locum rite ſi examinaveris, fulciri & inveniri nulli dubitamus.

IV.

Subjectnm hujus morbi Conſtituimus Pleuram, membranam illam validam & denſam Thoracis cavitatem intus contingentem, undique & inveſtientem, per cujus ſubſtantiam Arteriolæ, Venulæ, & forſitan plurima vaſa lymphatica excurrunt, nec non nervorum propagines crebriores

diſtribuuntur, quæ propterea ratione ſuæ ſtructuræ tanto aptiorem huic morbo præbent ſedem.

V.

Pulmonem in graviore Pleuritide affici, ſatis ſuperque conſtat ex *Rivery l.* 16. 7. *Cap.* nec non ex *Hippocrate* de locis in homine, *text*: 24. Accidit inquit Pulmoni, hoc contagium plerumque Pleura affecta ſuperiore ſua in parte, cum vero communio quædam ipſi cum ſit verſus collum, & Aſperæ Arteriæ exortum, cum membrana Pulmonis, facile videtur hæc ſimul inde affici, & in conſenſum illius trahi poſſe, inſuper etiam hæc Pulmonum Membrana ſimul lædi poteſt, quod ſemper in expanſione Pulmonum ad Pleuram accedat; ſi itaque hujus aliqua materia ſuppurata & effluens adhæreat, ſimile in illa facile exſtari debet malum; hoc videtur in iis facile evenire poſſe, quibus Pulmones (quod hic in regionibus haud rarum,) Pleura accreverunt.

V I.

Sed cum ſermo mihi ſolummodo ſit habendus de Pleuritide, non poſſum abeſſe, quin ejus differentias tradam, & quomodo ab aliis differat morbis, in anteceſſum proponam, ut eo melius depingatur hic morbus. dividitur ab Autoribus Pleuritis, in *Veram* & *Notham*, porro in *humidam* & *ſiccam*; *Vera* quando Pleura cum Muſculis Intercoſtalibus interioribus à ſanguine acri & ſeroſo afficitur; *Notha*, quando Muſculi exteriores inflammantur ab humore pituitoſo Melancholico, lympha craſſiori. vel etiam *quando dolor lateris ex improviſo oritur à flatibus*, & *tunc fallit medicus*, *qui putat eſſe Pleuritidem. Humida* ea eſt, in qua multa excernuntur phlegmata. *Sicca*, in qua nulla excernuntur phlegmata.

Diſtinguitur *Pleuritis* à *Peripnuemonia*, quod Dolor non punctorius & acutus, ſed magis gravativus, & difficultas reſpirandi major ſit, peccantibus in hac humoribus, tam *quantitate* quam *qualitate*.

A *Pa-*

A *Paraphrenitide*, reſpectu loci, in hac enim Dolor non eſt lateralis, ſed extimæ Coſtarum, ad ſternum accedentium, partes dolore affectæ ſunt, & ventris, ubi Diaphragma eſt, pars turget.

Ab inflammatione hepatis doloris loco, qui eſt in Hypochondrio dextro, gravans tumore, infra Coſtas ſpurias ſeſe manifeſtante, & Tuſſi ſicca, plerumque & ſingultu *Aph.* 58. *ſect.* v.

VII.

Hiſce jam Conſideratis, ad *Cauſas* hunc affectum producentes me accingo, quæ juxta Authores dividuntur in *Proximas* & *Remotas*.

Proxima hujus affectus *Cauſa eſt ſanguis*, *ſeu ejus pars ſeroſa*, *ſeu rubicunda*, ob lentorem in vaſis Pleuram perreptantibus obſtructus, aut extravaſatus, ut recte meminit *Williſius Cap. de* Pleuritide.

Remotæ vero, ſunt ea omnia, *quæ ſanguinem peccare faciunt*, vel *qualitate* vel *motu*, de quibus ordine & ſuo agam loco, & qua ratione prædictæ Cauſæ, hunc affectum producere valeant, breviter explicabo.

VIII.

Sanguis ab auctoribus, qui ejus per Aërem, Aquam, & ignem Analyſis periculum facere deſcribitur, quod ſit liquor hæterogeneus, & conſtans partibus inter ſe differentibus, quæ partes quamdiu juſtum inter ſe ſervant ordinem, & bene ſibi invicem permixtæ ſunt, deſcribunt liquorem Balſamicum, machinam noſtram in ſuo eſſe conſervantem, & ſpiritibus ejus interitum avertentibus refertum: verum enim vero, ſi ordo ille ac unio tollatur, & liquor antea Balſamicus mutetur in ſuis qualitatibus, lentorem ac acrimoniam contrahendo, multas in calamitates & Ærumnas machinam noſtram incidere cogit. ob contractum enim lentorem circulum ſuum abſolvere cum nequit, nec ad preſſiones naturales per vaſa majora in minora & minima

ma deſinentia determinari vel cogi poteſt, ſed in anguſtiis hærens malum profert, (quod ex Conſtitutione vaſorum à principio lato, in anguſtum apicem tendentium facile probari poteſt.)

IX.

Remotæ ſunt, ut innui Theſi VII. quæ ſanguinem peccare faciunt vel *qualitate* vel *motu*.

Qualitate cogitur peccare ſanguis, quando ea omnia adhibentur quæ ipſi acredinem vel lentorem conciliant, ut immoderatus uſus Muſti, vini, ſpiritus vini &c. quibus compages ſanguinis ita reſolvitur, ut ſpiritibus, majori ex parte avolandi data occaſione, nil remaneat niſi vappa craſſa & acris.

Motu peccat, quando æſtu ſolis, exercitiis, &c. nimium impellitur, & nimium impulſus impetuoſè ruit in Cor & Arterias, quorum latera ultra modum cum diſtendit, poroſque vaſorum aperit, ſingulis Arteriarum pulſibus ſecernit per eorum Arterias anguſtiores poros, ſed jam patentiores factos, particulas varii generis, quæ quamdiu tranpirari queunt, nil noxii pariunt, ſed his ſi ſuperveniat *ſubitaneum frigus*, particulæ illæ tum temporis minus tranſpirantes in motu impediuntur & Condenſantur, quæ in motu impeditæ & condenſatæ obſtructiones acres pariendo, *hunc affectum* producunt.

X.

Hiſce Cauſis jam perpenſis, *ſigna* quibus dignoſcitur investigare haud inconcinnum eſſe puto, quæ ſunt: 1° *Dolor lateris punctorius*, hic ortum trahit, *ab Inflammatione pleuræ, & Muſculis Intercoſtalibus*, unde pulmones ſeſe extendentes allidere coguntur. Inflammatam pleuram plurimum imputandam ab acribus & acutis particulis fibras & nervos vellicantibus. 2°. *Tuſſis moleſta*, hanc quod attinet, eam arbitramur excitari, aut quod Pulmones materia acri, quâ ſcatet hæc maſſa ſanguinea quamque ſecum ad illos de-

deductam ibi deponit, aut quod à materia in pleura ſtagnante vel extravaſata irritentur, unde motus animales & violentos, ad moleſtiæ illius expulſionem concipiunt, quibus Diaphragma & Muſculi Intercoſtales obſecundare coguntur. 3°. *Difficilis Reſpiritio*, quæ fit ob dolorem & inflammationem à tubulis Muſculorum quoad actiones læſas; nam dilatationes & contractiones cum perficere nequeant, eas crebris & partitis vicibus efficere coguntur, quæ tanto difficiliores ſunt, pro ut humores vel qualitate, ut nimis acres vel qualitate peccaverint. 4°. *Febris Continua acuta*, ortum habens ex ſanguinis particulis rigidis, quæ in tranſitu ſuſceptæ, & cum ſanguine circulante, ad Cor delatæ, eum male fermentant, fibraſque in ſolito modo & motu irritant & afficiunt, mixturam ejus Continuo perturbantes, toti maſſæ ſanguinis labem inferunt, ac Febrem, id eſt motum irregularem ſanguinis producunt. 5°. *Pulſus Durus*, quæ fit à ſpiritibus animalibus vel propter inflammationem Membranæ, & tumor arteriæ rigidæ; parvus etiam ſæpius adeſt, quia arteriæ non poſſunt ſatis dilatari propter tumorem.

X I.

Ex quibus ſignis qui modo morbum à limite ſalutaverit, facile de eo *Prognoſin* reddere poteſt, quod ſit periculoſus affectus, quippe qui facile degenerat vel in *Phthyſin* vel in *Empyema* teſte *Hippocrate* Aph. 8. ſect. v. ideoque, quo citius peccans materia incidatur vel diſcutiatur eo citior Cura, quoque magis ea Tuſſi non moleſta rejiciatur, eo magis levamen; quo ſputa albigent & leviora apparuerint, eo major Curationis ſpes affulget; è contra vero, ubi Dolor, Febris, aliaque non remiſerint ſymptomata, & Tuſſi nil rejiciatur niſi lividum vel purulentum ſputum eo pejus habetur.

XII.

Hiſce perpenſis ad *Curationem* me convertam, quæ Conſiſtit in hiſce, motus acutus ſanguinis ad acredinem evecti eſt ſiſtendus; ut extravaſatio præcaveatur aut minuatur, & dolores mitiores evadant, humores jam extravaſati ſunt incidendi & attenuandi; Febris eſt minuenda, Compeſcenda & profliganda, 1°. Motus ſanguinis minuitur per Veneſectionem in Brachio, ſic enim acquiritur liberior motus ſpirituum animalium abſque arietatione moleſta in Membranæ fibras. 2°. Stagnatio inciditur & attenuatur pe ea Medicamenta, quæ gaudent particulis ſalinis Volatilibus blandis, in Mucaginoſa ſubſtantia; retentis, Anodynis Sudoriferis, E: gr: Ungulis Alcis, Ebore, Lucii piſcis Mandibulis, C. Cerv. Raſ. lign. Guajac. ſaſſafras, Rad. Salſaparillæ, Chinæ, Herb. Abſynthii, Card. Bened. Tuſſilag. Syr. pap. Rhead. Alb. Hyſſopi, &c. Altheæ Fernelii. Conveniunt ea etiam Medicamenta, quæ gaudent particulis rigidis & Terreſtribus abſorbentibus dictis, ad moderandum impetum, ut Oculor. Cancr. Corallia, Teſtaceæ, & Conchylia pleraque. Lapide etiam ſua conferunt auxilia, ea quæ Moderantia & Temperantia dicuntur, ut Sp. Acidi Dulcificati, Salia Muriatica, ut Sp. Salis Dulcis, Sp. Nitri Dulcis, Lapis prunellæ, Sal Ammoniacum &c.

XIII.

Neutiquam Extemporantia hic omittenda, cum una Pleuriticorum ſalus conſiſtat in expectoratione, ea ſunt triplicis generis, nempe Incraſſantia, Attenuantia, & Conſervantia, ex hiſce imprimis Conſervantia in uſum vocanda, quod læſionem & Noxiam Bronchys, Pulmonibus, & Pleuræ tollant, earumque partium exulcerationem & excoriationem plus minns perfectam corrigant & reſtituant, præcipue ubi metuitur gravior eroſio; ea vero ſunt Tuſſilago Pulmar. Scabioſ. Veronic. Hædr. terreſt. Gummi ſive Terræ Catechu dicta, oleum Amygdalarum Dulcium re-

center

center expreſſum &c. quæ vim poſſident Balſamicam, ut etiam Emulſiones, quæ inter Balſamica referri debent, pro ut Gelatinæ & Mucilagines variæ, eaſdem ob vires à Medico prudenti præſcribenda. nec rejicienda attenuantia, quæ vim habent incidendi, Blanda aliqua Acrimonia Bronchia vel ipſam Pulmonum ſubſtantiam ſtimulandi, ut materia extravaſata jam tenuior facta melius tranſmeet poros membranæ Pulmones inveſtientis & inde educatur, inter hæc eminent, Scord. Scyll. Marrub. Hyſſop. Capill. veneris, Bdell. &c. Flores melilot. ſambuci, Chamomillæ, ſemina calida dicta minora & majora, niſi vehementer ſitis & acredo obſtent, in quo Caſu, ad frigida dicta ſemina confugere cogitur Medicus, nec etiam Pectoralia Incraſſantia, quæ ſatis conducunt, & ad temperandam humorum peccantium nimiam acrimoniam humorum. ſunt hæc omnia Papaveracea, & omnia Narcotica, ſenſum irritationis lenientia, Opium, Diacod. Mont. ſeu Symp. de Syliq. antiquis, Paſſul. Liquirit. ejuſque ſucc. Syliquæ Dulc. Jujubæ, Caricæ, Ping. Flor. Hyperic. Violarum, Tunicæ, Boraginis, Bugloſſæ, Rad. Altheæ, Symphiti majoris, Florum Benzoes, Sulphuris, Anti-hecticon Potery, Sperma Ceti, &c. atqui hæc eſt illa materia Medica, qua & ſibi & Ægroto in ſervire prudens novit Medicus, cui nihil antiquius erit, quam varia Pleuritidis obſervare tempora, atqui ſecundum illa ea Seligere Remedia, quæ convenientiora ſunt.

XIV.

Formulæ exinde variæ concinnari queunt, diverſis ſcopis Medicis inſervientes. Præcipue autem ſunt, quæ ſub Forma Boli, Linctus, Conditi, & Mixturæ propinari poſſunt, ut diutius hæreant viis.

Hæ ſequenti modo præſcribuntur.

℞. Diaſcord. Fracaſtor. ʒj.
Philon. Roman. ℈j.
Balſam. Sulphur. Aniſat. gutt. iij.
M. F. Bolus.

Conveniens in nimiis Dolorum exacerbationibus, ut & ſequens.

℞. Mitridat. Damoc. ℈iv.
Oculor. Cancr. gr. xij.
Ol. Mac. Expreſſ. gr. ij.
Camph. gr. jß.
M. F. Bolus.

Conditum pro Tuſſi eque ac levamine doloris ſequens paretur.

℞. Pulp. Bacc. Junip. rec. parat.
Miv. Cydoneor. a. ℥j.
Cort. Citrinor.
Aurant. Condit. aa. ʒiij.
Confect. Hyacinthor. ʒjß.
Raſ. Dent. Apr. ʒij.
Ol. Nuciſt. expreſſ. ℈ß.
Syr. Pap. Alb. q. ſ.
M. F. Conditum.

De hoc Capiat Æger. ad Fabæ magnitudinem ſingulis horis.

Linctus pro moderanda Acrimonia, præſertim delicatulis præſcribendus, ut gratiori medela fruantur.

℞. Confect. Alcherm. ʒij.
Gelatin. C. Cerv.
Mucilag. Sem. Cydoneor. aa. ℥ß.
Syr. Altheæ.
Pap. errat. aa. ℥j.
Sp. Roſar. Ardent. gutt. v.
M. F. linctus.

Mixturæ hodierno die frequentiſſimo, qui in uſu, innume-

ris

ris modis parari nullus ignorat. In hic Chymica ut plurimum prævalent moderata Galenicis, quod tamen non in hac parte ſolum fieri, ſed in omnibus locnm habere ſtatuo.

℞. Aq. Menth.
Fænicul. aa. ℥ijß.
Sp. Nitr. Dulc. ʒj.
Antimon. Diaphor. ℈iv.
Oculor. Cancr. ℈ij.
Laud. opiat. gr. ij.
Syr. papav. errat. ℥j.
M.
Cochleatim aſſumatur ſingulis bihoriis.

X V.

Decocta & Emulſiones ut & Infuſiones plurimum etiam hiſce Conducunt debellandis morbis, præſertim ubi ſitis intenſior extinguenda venit, ipſæque acredinem mitigandæ ſunt, ut Doloris ferocia minor evadat.

In his præparandis ſufficiunt pauciora ſimplicia, in unum finem conſpirantia, quæ à Medico Prudenti ſeligenda & in uſum meliorem vocanda ſunt. Ex. gr.

℞. Fol. Altheæ.
Tuſſilag. aa. Mj.
Flor. Sambuc. Mß.
Rad. Scorzon. Hiſpan. ℥j.
Liquirit. ʒß.
Conſciſſa & Contuſa, Coq. S. A.
in ſ. q. Aq. Comm. ſub finem ab Inge remoto injiciendo.
Flor, pap. Errat. ʒij.
Macis. ℈ij.
Colaturæ frigidæ citra
expreſſ. factæ ℥xx.
M. uſus dentur.
Capiat ſingulis 3. horis ℥ij.

Emulſiones, ex ſeminibus ac Fructibus, Oleo craſſiori Balſamico abundantibus parentur, ut ſequitur.

℞. Decoct. C. Cerv. rec. vel
Hord. ad Crepat. Cocto parat. ℥v.
Sem. Cucum.
melon.
pap. alb. aa. ℥iij.
M. F. S. A. Emulſio; cui adde
Syr. pap. Alb. ℥ß.
detur uſui.

Infuſiones, ſunt tenues per Aquam fervidam factæ extractiones, quæ locum Decoctorum ſupplent, iisdem tamen gratiores. Hæ ex quibusvis vegetabilium Floribus, Folys, ſeminibns, &c. fieri poſſunt, modo contineant partes in Aqua ſolubiles, ut.

℞. Fol. Myrth.
Aurant aa. ℨjß.
Flor. Calend.
Sambuc. aa. ℥j.
pap. errat. ℨß.
Sacch. Cant. Rub. aut Sacch. penid. ℈iv.

Extrahantur admodum Herbæ Thee & Calide aſſumatur Infuſio.

XVI.

Parum cum proficiet Medicus Remediis Pharmaceuticis & Chyrurgicis, niſi ſimul habeat rationem Diæteticorum ipſi incumbit Curare, ut Æger Contineatur in Aëre, ad moderatum Calidum & Humidum, ſi non Natura tamen Arte inclinante; victum præſcribat in principio tenuem ex Juſculis Mucaginoſis, Pedum Vitulorum, Ovium, Gallinarum, Cremore, Phtyſan: Lact. Amygd. & ſimilibus. Potum admittat tenuem ex Decoct. Hord. Milii, &c. ut ſupra dictum ac quietem imperet, abſtineatur Æger à Confabulationibus nimiis, ſomnum cum eo plerumque defraudentur Ægri; levem Arte procuret Medicus. qui quo moderatior, ſed rite productus eo melior.

CO-

COROLLARIA.

I.

Diſtinctio inter Galenicam & Chymicam Medicinam, non tanti eſt ponderis ut quidem volunt, una enim veritas Medica in naturæ inquiſitione Conſiſtit.

II.

Optima Methodus inſtituendi & exercendi Theoriam & Praxin Medicam ea eſt, ubi arctiſſime jungitur Scientia Contemplativa & operativa Medica.

III.

Actiones Medicamentoſæ ſunt unæ eædemque tam ex Galenicis quam Chymicis Medicamentis.

IV.

In medicina perfectiſſima ab omni parte ſigna rarius dantur, unde ſæpius ipſi experientiſſimi in arte medica viri inproviſos incurrunt Caſus, quibus occurrere in ipſorum poteſtate non erat.

V.

Curatio Ægri non ſemper eſt in poteſtate, nec in intentione Medici quoniam dantur Morbi abſolute incurabiles.

VI. *In-*

V I.

Intentio autem Medici in tali Caſu tamen eſt optima, ubi ſtudet Præcavere majora Symptomata & inducere doloris levamina.

V I I.

Hæc Difficultas in omnibus Scientiis humanis non minor eſt quam in Medicina, unde Medicorum diſſidia ſunt tantummodo Communia mala, omnium Doctrinarum, ſcientiarum & Artium.

V I I I.

Hypotheſes Medicorum Galenicorum, Chymicorum, tamdiu erroneæ exiſtent, quamdiu Phyſicam exactiorem non obtinebunt, notitiam Corporum perfectiorem.

F I N I S.

Op den ſeer Geleerden HEER

CHRISTIANUS OUTSHOORN,

Wegens zijn Diſpuyt van het

P L E U R I S.

GOD *Pæan* kan, door ſweet, nog egte kind'ren teelen,
Die 't onheyl dempen, van een woedend doods-vergift,
Door-wandel met uw Ziel het perk van dit *Geſchrift*,
Hier leyd de ſtrop gedraayd, voor *Cerbrus* doodſche keelen.

Als *hy* zijn vlamme ſpuygd in het beribd gewelf,
Ja 't ſlot des leevens, en de Ziel van't rif wil perſſen,
En laat zijn [1] *Bloed-vrindin* op haare tanden Knerſſen,
De *Lugt-kas* knellende met [2] ſteekend Ziels-leed, *Zelf.*

Hier leerd u *Chriſtiaan* een prooy de dood t'ontwringen,
En 't vleeſch verteerend vuur te ſmooren, in 't begin,
Rend voord met 't Ziels vernuft ter lillend' ad'ren in,
Om *Libitina* nog met al *haar* heyr te dwingen.

[1] Febris acuta continua.
[2] Reſpiratio difficilis & dolor punctorius quia comitantur.

J. ZOUTMAN.
Med. Stud.

LETTER-HEIL

Opgediſt voor den welgeleerden HEER

CHRISTIAAN OUDSHOORN,

Als hy tot der Medicijnen Doctor wiert gehuldigt over de Sijd'pijn redenvoerende.

——————— *huic Laurum dedit alma Minerva.*

Waar heen, Minerv', beſtuwt met gulde lauwerblaaren?
Wien ciert gy 't hooft met ſulk een reexs van ſege-blaa'n?
Iſt ernſt Godin? De drivt u's hyl'ge tempelſcharen
(Gewoon opt heil-belang Geleerde toon te ſlaan)

Sie 'k blaaken. 't Volks gejeug, uyt duyſent ope monden
My ſtraxs uyt 't hylig Choor u's tempels toegevloeid;
Dat hoor ik eew'ge lov en wiſſe roem verkonden.
Waarom de maatſang dus op ſulk een vreugt geſchoeid?

Soo ſprack Apollo, reets die heuſe plegtigheden.
Genadert. Sijd gy dan (*ſoo voert Minerva 't woort*)
Onkundig hoe 'k de vlijd mijns Soon', naar regt en reeden.
Met Lauren-kroon? ſijn lov door wijshijd op geſpoort,

Vol yver hijl'ge wil aan s'eeuw'-geheugeniſſen?
Die vaak geleerthijd delvt door blinkend' deugts-beleid,
Kan noyt mijn toeverſigt, en waare heil-gloor miſſen:
Dewijl 't geheug-merk blijvt d'onſterv'lijkhyd geweid.

Soo

MED. CHIR. SOC.
ABERDEEN.

Soo poogt naar leerdrivt dees', de braavſte mijner Soonen,
Te ſtreeven wijl hy wraakt het veuge tijds-geſpil.
Men ſag hem ſtrijdend' ſtraxs ſijn overwinnings-kroonen
Gehijligt voor ſijn voet. Men ſtaakt het twiſt-geſchil:

Want, als een rots, gegront in 't ſog der ſilte baaren,
noyt ſchud, nog trilt door drivt van draywind of geweld,
Of als een Velt-Heer, ſchoon door duyſende gevaaren
Van dood'lijk loot gedrijgt, noyt wort ter neergeveld;

Maar pal ſtaat voor 't gebeuck van wal en veſting-muuren,
Soo blijvt hy onverſchrikt, en quijt ſig in ſijn pligt.
Sijn wel doorſleepe brijn kan ligt haar liſt verduuren.
Omſigte vroedheyd noyt voor onhijls-rampen ſwigt.

'T geheim der Sijd'pijn (quaal van duyſent afgeſwooren!)
Ontwervelt ſijn vernuft: 't verijſt een ewig ſchrivt,
'T geen noyt een kanker knot, maar praalt als Sonne-glooren
Beſchouwt (Apollo) nu de reden van mijn drivt.

Hier ſweeg Minerva ſtil, naar s'had ſijn lov geſongen,
Apollo prijſt haar moed, en ijlt ten ſang-berg he'en.
De tempel-ſchaar die galmt ſijn deugt door ſaal'ge tongen,
Wijl dat Minerva ſtreevt, van 't Aartrijk hier bene'en,
Ver boven 't Ster-dak, als door diamante teuglen
Gevoert, en op gebeurt op Seraphijnen vleug'len.

PETRUS ZAUNSLIFER,
S. S. Theol. Stud.

32 vide 11t de Empyemate